ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ

ଜେ ସି ଆର୍ ଏଲ୍ ସଂଖ୍ୟା 72/2008

(ଆଇ.ପି.ସି. ର ଧାରା 302/201/34 ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧ ପାଇଁ, ଏସ୍.ଟି ସଂଖ୍ୟା 26/2005 ରେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଜେ.ଜେ.ପାତ୍ର, ବିଜ୍ଞ ଦୌରା ବିଚାରପତି, ଫୁଲବାଣୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ହୋଇଥିବା ତା 09.09.2008 ରିଖର ଦୋଷସିଦ୍ଧିର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ)

ପବିତ୍ର ପ୍ରଧାନ .... ***ଆବେଦନକାରୀ***

ସୁଶ୍ରୀ ପ୍ରଜ୍ଞା ପରମିତା ମହାନ୍ତି, ଅଧିବକ୍ତା

-ବନାମ-

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ .... ***ଉତ୍ତରଦାତା***

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସୋନକ ମିଶ୍ର, ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା

ପୀଠାସୀନ :

ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏସ୍.କେ.ସାହୁ

ଏବଂ

ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାଶ

ରାୟର ତାରିଖ : 08.01.2024

<u>ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାଶ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି</u>

1. ଆବେଦନକାରୀ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା, 1908 ର ଧାରା 302/201/34 (ସଂକ୍ଷେପରେ, ଏଠାରେ "ଆଇପିସି" ଭାବରେ ସୂଚିତ) ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀ ଅନ୍ୟର ସହାୟତାରେ ଜଣେ ପରମେଶ୍ୱର ପ୍ରଧାନ (ଏହା ପରେ "ମୃତକ" ଭାବେ ପରିଚିତ) ଙ୍କ ହତ୍ୟା କରିଥିବା ଏବଂ ଆଇନଗତ ଦଣ୍ଡରୁ ନିଜକୁ ବଞ୍ଚାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମୃତଦେହକୁ ପୋତି ଦେଇ ମୃତକଙ୍କ ମୃତଦେହକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦେଇଥିବାରୁ ବିଚାରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଏହା ଅଧୀନରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ

HIGH COURT ORISSA सत्यमेव जयते

ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଟ. 500/- (ପାଞ୍ଚ ଶହ) ଜୋରିମାନା ଦେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଜୋରିମାନା ଅନାଦେୟ, ଆଇ.ପି.ସି. ର ଧାରା 302 ଅଧୀନରେ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଛଅ ମାସ ଅଧିକ ଆର୍.ଆଇ. ଭୋଗିବାକୁ ଏବଂ ଅଧିକ ଦୁଇ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଆର.ଆଇ. ଏବଂ ଟ. 100/ (ଏକ ଶହ) ର ଜୋରିମାନା ଦେବାପାଇଁ ପଡ଼ିବ, ଜୋରିମାନା ଅନାଦେୟ, ଆଇ.ପି.ସି. ର ଧାରା 201 ଅଧୀନରେ ଅତ୍ୟଧିକ ଏକ ମାସ ପାଇଁ ଆର.ଆଇ. ଭୋଗିବାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସହିତ ଏକକାଳୀନ ଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

2. ଅନାବଶ୍ୟକ ବିବରଣୀରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷଙ୍କ ମାମଲା ହେଉଛି ଯେ, 02.09.2004 ସକାଳ ପ୍ରାୟ 9ଟା ବେଳେ ମୃତକ, ତାଙ୍କର ନିୟମିତ କାର୍ଯ୍ୟ ଭାବରେ, କ୍ଷେତର ହିଡ଼ କାଟିବା ପାଇଁ ଏକ କୋଦାଳ ନେଇ ତାଙ୍କ ଚାଷ ଜମିକୁ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ବଢୁଥିବା ଶସ୍ୟ ପାଇଁ ପାଣିକୁ ତାଙ୍କ ଚାଷ କରିଥିବା ଜମି ପାଖକୁ ବାଟ ଫିଟାଇ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଏହା ପରେ ସେ ଘରକୁ ଫେରିନଥିଲେ । ପରିବାର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଖୋଜାଖୋଜି କରାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଫଳ ମିଳିନଥିଲା । ଜଣେ ସୁଦାମ ଭୋଇ (ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.2), ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଏବଂ ମୃତକଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଆବେଦନକାରୀ ଘରକୁ ଯାଇ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଅବସ୍ଥା ବିଷୟରେ ପଚାରି ବୁଝିଥିଲେ, କାରଣ ସେ ସେତେବେଳେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଭୋଗୁଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ଉକ୍ତ ସୁଦାମ ଭୋଇ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଅବସ୍ଥା ବିଷୟରେ ପଚାରିଥିଲେ, ଏହା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ସ୍ୱେଚ୍ଛାରେ ସୁଦାମ ଭୋଇଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ସ୍ୱୀକାର/ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯେ, ସେ ମୃତକଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଛନ୍ତି, ଯେହେତୁ ଶେଷୋକ୍ତ ତାଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇଙ୍କ ବିରୋଧରେ କଳା-ଯାଦୁ ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ ଏବଂ ମୃତଦେହକୁ ନଷ୍ଟ କରିଥିବାର ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଏବଂ କହିଥିଲେ ଯେ, ତାଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ସୁସ୍ଥ ହୋଇଯିବେ । ଏହା ପରେ, ଉକ୍ତ ସୁଦାମ ଭୋଇ ମୃତକଙ୍କ ପୁଅଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର ବିଷୟରେ ତାଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ । ଇତି ମଧ୍ୟରେ, ଅବଶ୍ୟ, ସୂଚନାଦାତା (ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.1) ପୂର୍ବରୁ ଟିକାବାଲି ପୋଲିସ ଥାନାରେ ଏକ ନିଖୋଜ ଏତଲା ଦାଖଲ କରିସାରିଥିଲେ । ତଥାପି, ସୁଦାମ ଭୋଇ (ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.2) ଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନାଦାତାଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନାର ଗୁପ୍ତ ପ୍ରକାଶ ଉପରେ 27.09.2004ରେ ଥାନାରେ/ ପି.ଏସ୍ ରେ ଏକ ଲିଖିତ ବିବୃତି ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଯେହେତୁ ବିବୃତିରେ ଏକ ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ

ଅପରାଧର ପ୍ରକାଶ ହୋଇଥିଲା, ତାହା ଟିକାବାଲି ପି.ଏସ୍ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 50/2004 ମାଧ୍ୟମରେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଏବଂ ତଦନ୍ତ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା ।

3. ତଦନ୍ତ ସମୟରେ, ଆଇ.ଓ.(ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.9) ନିଜେ 27.09.2004 ରେ ଘଟଣାସ୍ଥଳ ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅନୁଲଗ୍ନକ 8 ଅଧୀନରେ ଘଟଣାସ୍ଥଳ ମାନଚିତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ । ସେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଗିରଫ କରିଥିଲେ ଯିଏ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ମୃତକଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଥିବା ଏବଂ ମୃତଦେହକୁ ତାଙ୍କ ଅଗଣା ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ପୋତି ଦେଇଥିବାର ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉକ୍ତ ସ୍ଥାନକୁ ଆଇ. ଓ. ଙ୍କୁ ଇଙ୍ଗିତ କରିଥିଲେ । ଆଇ.ଓ ଅନୁଲଗ୍ନକ 3 ଅଧୀନରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିବୃତିକୁ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିଥିଲେ, ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନକୁ ଜଗି ରହିଥିଲେ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ଏବଂ ଡାକ୍ତରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପଠାଇବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାର ଲିଖିତ ପ୍ରାର୍ଥନା ଜାରି କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସହିତ ଥାନାକୁ ଫେରି ଆସିଥିଲେ । ପୋଲିସ ଥାନାରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ସେ ଡାକ୍ତରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ପ୍ରେରଣ ପାଇଁ ଏସ୍.ପି ଏବଂ ସି.ଡ଼ି.ଏମ୍.ଓ ଙ୍କୁ ସୂଚନା ପଠାଇଥିଲେ । 29.09.2004 ରେ, କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ଏବଂ ଡାକ୍ତରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ, ସେ ପୁନର୍ବାର ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଘଟଣାସ୍ଥଳକୁ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଆବେଦନକାରୀ, ଯିଏକି ଥାନାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଯାଇଥିଲେ । ସେ ଘଟଣାସ୍ଥଳରେ ଅପରାହ୍ନ ପ୍ରାୟ 1 ଟାରେ ତା 29.09.2004 ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଗିରଫ କରିଥିଲେ । ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ଏବଂ ସାକ୍ଷୀ ତଥା ଡାକ୍ତରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନ ଖୋଳାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ମୃତକଙ୍କ ଶବକୁ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥିଲା । ସଂଲଗ୍ନକ 2 ଅଧୀନରେ ଆଇ.ଓ. ମୃତକଙ୍କ ଶବ ଉପରେ ଅପମୃତ୍ୟୁ ତଦନ୍ତ କରିଥିଲେ । ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ଡାକ୍ତରୀ ଅଧିକାରୀ ମୃତଦେହର ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ କରିଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀ ଆଇ.ଓ. ଏବଂ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପଡ଼ିଆ ନିକଟରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏକ 'ଗାଡ଼ିଆ' କୁ ନେଇ ଯାଇଥିଲେ, ଯେଉଁଠାରୁ ଏକ କୋଡ଼ି ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ସେଠାରେ ପଡ଼ିଥିଲା । ଆଇ.ଓ., ଅନୁଲଗ୍ନକ 4 ଅଧୀନରେ ଏହି କୋଡ଼ିକୁ ଜବତ କରିଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଆବେଦନକାରୀ ଆଇ.ଓ. ଏବଂ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ନେଇ ଯାଇଥିଲେ, ଯେଉଁଠାରେ ସେ ଅପରାଧର ଅସ୍ତ୍ରକୁ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିଲେ, ଏବଂ ତାଙ୍କ ଘର ଭିତରୁ ଏକ "ଲାଠି" ବାହାର କରାଯିବା ପରେ, ଏହାକୁ ଅନୁଲଗ୍ନକ 5 ଅଧୀନରେ ଜବତ କରାଯାଇଥିଲା । ଆଇ.ଓ., ଅନୁଲଗ୍ନକ 6 ଅଧୀନରେ ମୃତକଙ୍କ ପିନ୍ଧା ପୋଷାକ ମଧ୍ୟ ଜବତ କରିଥିଲେ । ସେ ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ କରିଥିବା ଡାକ୍ତରୀ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ

ନିର୍ବାହୀ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଇଥିଲେ । ତା 27.10.2004 ରେ ସେ ତାଙ୍କ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ପରେ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କୁ ତଦନ୍ତର ଦାୟିତ୍ୱ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ ।

4. ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଏହା ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ଯେ, ଜଣେ ଗୋକୁଳ ପ୍ରଧାନ (ଯିଏ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଭଣଜା ଅଟନ୍ତି) ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇ ପ୍ରମାଣ ଲୁଚାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମୃତକଙ୍କ ଶବକୁ ନଷ୍ଟ କରିବାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ତଥାପି, ଗୋକୁଳ ପ୍ରଧାନ ଜଣେ ନାବାଳକ ହୋଇଥିବାରୁ, ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମାମଲା ବିଭାଜିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ବିଚାର ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ମଣ୍ଡଳୀକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା । ତଦନ୍ତ ଶେଷ ହେବା ପରେ ଦୋଷାରୋପ ଫର୍ଦ୍ଦ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ।

5. ପ୍ରତିବାଦୀର ଆଳ ହେଉଛି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଏବଂ ମିଥ୍ୟା ନିହିତାର୍ଥ ଥିଲା ।

6. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦୋଷ ପ୍ରମାଣ କରିବା ପାଇଁ, ଅଭିଯୋଜନ ମୋଟ ନଅ ଜଣ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅନୁଲଗ୍ନକ 1 ରୁ 9 ମାଧ୍ୟମରେ ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଏହାର ମାମଲାର ସମର୍ଥନରେ କୌଣସି ମୌଖିକ କିମ୍ବା ଦସ୍ତାବିଜ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରି ନଥିଲେ ।

7. ଅଭିଯୋଜନ ଦ୍ୱାରା ପରୀକ୍ଷା ହୋଇଥିବା ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.1 ହେଉଛନ୍ତି ପାଣୁଆ ପ୍ରଧାନ-ସୂଚନାଦାତା, ଯିଏକି ମୃତକଙ୍କ ପୁଅ । ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.2-ସୁଦାମ ଭୋଇଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅଣନ୍ୟାୟିକ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାରର ସେ ସାକ୍ଷୀ ଅଟନ୍ତି । ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 3 ବୀରେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଧାନ ହେଉଛନ୍ତି ମୃତକଙ୍କ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ପୁଅ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଖୁଲାସା ବୟାନର ଜଣେ ସାକ୍ଷୀ, ଯାହା ଅନୁସରଣରେ ସେ ମୃତକଙ୍କ ଶବର ସନ୍ଧାନ ପାଇଁ ଆଇ.ଓ. ଏବଂ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ସେଠାକୁ ନେଇଥିଲେ । ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 4 ଜଣେ ସାକ୍ଷୀ ଯିଏ ମୃତକଙ୍କ ଶବକୁ ମାଟିରୁ ଖୋଳି ବାହାର କରିବାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5 ମଧ୍ୟ ଉକ୍ତ ଖୁଲାସା ବୟାନ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରକାଶିତ ଖୁଲାସା ବୟାନ ଏବଂ ମୃତକଙ୍କ ଶବର ସନ୍ଧାନର ସାକ୍ଷୀ ଅଟନ୍ତି । ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 6 ହେଉଛନ୍ତି ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍.ର ଲେଖକ । ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 7 ହେଉଛନ୍ତି ଓ.ଆଇ.ସି., ଟିକାବାଲି ଥାନା (ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଆଇ.ଓ.), ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.8 ହେଉଛନ୍ତି ଡାକ୍ତର - ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ମହାନ୍ତି ଯିଏ

HIGH COURT ORISSA सत्यमेव जयते

ମୃତକଙ୍କ ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ କରିଥିଲେ ଏବଂ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 9 ହେଉଛନ୍ତି ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀ ଯିଏ ଦୋଷାରୋପ ଫର୍ଦ୍ଦ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ।

୮. ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପରିସ୍ଥିତିଗତ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଆଧାରରେ ଅଭିଯୋଜନ ମାମଲା ସଫଳତାର ସହ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥିବା ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲେ । ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସାକ୍ଷ୍ୟରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗୀକୃତ ପରିସ୍ଥିତି ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଗଲା : -

i)"ଅଭିପ୍ରାୟ" – ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କର ବଡ଼ ଭାଇ ଦୀର୍ଘ ଦିନ ଧରି ଅସୁସ୍ଥ ଥିଲେ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏହି ଧାରଣାରେ ଥିଲେ ଯେ, ମୃତକ ତାଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇଙ୍କ ବିରୋଧରେ କଳା ଯାଦୁ ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହିପରି ବଡ଼ ଭାଇଙ୍କୁ ସୁସ୍ଥ କରିବା ପାଇଁ ମୃତକଙ୍କୁ ଶେଷ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ।

(ii) ତାହା ହେଉଛି, ଅଭିଯୁକ୍ତ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଣନ୍ୟାୟିକ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ।

(iii) ପୋଲିସ ହେପାଜତରେ ଥିବା ସମୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଜମିରୁ ମୃତକଙ୍କ ଶବ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଛି ।

(iv) ହେପାଜତରେ ଥିବା ସମୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଅପରାଧର ଅସ୍ତ୍ରର ସନ୍ଧାନ ଦିଗରେ ବାଟ ଦେଖାଇ ନେବା ।

v) ହେପାଜତରେ ଥିବା ସମୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ମୃତକଙ୍କ କୋଡ଼ିର ସନ୍ଧାନ ଦିଗରେ ବାଟ ଦେଖାଇ ନେବା ।

9. ଏହି ମାମଲାରେ ଉପୁଜିଥିବା ପରିସ୍ଥିତି ବ୍ୟତୀତ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ 1,2,3,4,5,8 ଏବଂ 9 ମାନଙ୍କର ଚାକ୍ଷୁଷ ବୟାନକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରି, ଯେପରି ଉପରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ, ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଭିଯୋଜନ ମାମଲାକୁ ଅକାଟ୍ୟ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତରେ ମୃତଦେହ ଉଦ୍ଧାର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରି, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦୟାପରବଶ ହୋଇ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡର କର୍ତ୍ତା ଭାବରେ ଏହାର ଦୋଷସିଦ୍ଧିକୁ ଆହୁରି ନିଶ୍ଚିତ କରଛନ୍ତି । ଆଇ.ଓ.ଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ (ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.9)ର ଖୁଲାସା ବିବୃତି ଅନୁଯାୟୀ ବାଟକଢ଼ାଇ ନେଇ ଯାଉଥିବା ପରିସ୍ଥିତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା ଏବଂ ଏହିପରି ଏହା ଧାରଣ କରିଥିଲା

ଯେ, ଆଇ.ଓ.ଙ୍କର ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଳଙ୍କରଣ ମୁକ୍ତ ଏବଂ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଏବଂ ନିଶ୍ଚିତତା ଥିବାରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଭରସାଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ । ଏହା ଏଥିପାଇଁ ଅଧିକ ଅଟେ, କାରଣ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଶେଷ ଜ୍ଞାନ ଅନୁସାରେ ମୃତ ଶରୀରକୁ ତାଙ୍କର ଚାଷ ଯୋଗ୍ୟ ଜମିରେ ପୋତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 9 ର ସାକ୍ଷ୍ୟ ଏହି ପ୍ରଭାବ ପାଇଁ ଅତି ପବିତ୍ର ଅଟେ ଏହିକି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଖୁଲାସା ବିବୃତି ଅନୁଯାୟୀ ଯିଏ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.9 ଏବଂ ସାକ୍ଷୀ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ 4 ଏବଂ 5 ମାନଙ୍କୁ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିବା ସ୍ଥାନକୁ ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ଅପରାଧର ଅସ୍ତ୍ରକୁ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅଣନ୍ୟାୟିକ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର ସୁସଙ୍ଗତ ଏବଂ ସମଞ୍ଜସ ବୋଲି ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 2 ର ବୟାନକୁ ସମର୍ଥନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅପରାଧ ପ୍ରତି ତ୍ରୁଟିହୀନ ଭାବରେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଗଲା ଏବଂ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ, ଉପରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପ୍ରକାରେ ତାଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

10. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ସୁଶ୍ରୀ ପ୍ରଜ୍ଞା ପରମିତା ମହାନ୍ତି, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ, ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟକୁ ବିରୋଧ କରି ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ, ଅଣନ୍ୟାୟିକ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର ଏକ ଦୁର୍ବଳ ସାକ୍ଷ୍ୟ, ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ଏପରି ଅଣନ୍ୟାୟିକ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର ପାଇଁ କୌଣସି ସମର୍ଥନ ନାହିଁ । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 2 ସମ୍ମୁଖରେ ଏପରି ଅଣନ୍ୟାୟିକ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ଶବ୍ଦର ପ୍ରକୃତ ସଂଜ୍ଞାର ପରିଭାଷା ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହିପରି, ସାକ୍ଷ୍ୟରେ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପ୍ରରୋଚନାରେ ମୃତଦେହ ଉଦ୍ଧାର ହୋଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ, ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 27 ଅନୁଯାୟୀ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ, ଯେହେତୁ ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ କେବଳ ତା 29.09.2004 ରେ ହେପାଜତକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେ ପୂର୍ବରୁ ଅର୍ଥାତ୍ ତା 27.09.2004 ରେ ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ବିବୃତି ଦେଇଥିଲେ, ଯାହା କେବେ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ତେଣୁ, ଆଇ.ଓ.ଙ୍କ ଆଳ ହେଉଛି ଯେ, ତା 27.09.2004 ରେ ସମାଧି ସ୍ଥଳକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେଇ ଜଗି ରହିଥିଲେ, ଯେପରି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୁହାଯାଇଥିଲା, ତା 29.09.2004 ରିଖରେ ଡାକ୍ତର ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଖନନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଆଇ.ଓ.ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ବୃଦ୍ଧି ଅଟେ । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ, ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.1 ଙ୍କ ବିବୃତିରେ ମୃତ ଶରୀରକୁ ପାଇଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ଅଣ୍ଡକୋଷ ଏବଂ ଲିଙ୍ଗ ନିଖୋଜ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା ଏବଂ ମୃତକଙ୍କ ଜିଭର ଏକ ଅଂଶ ଏବଂ ଡାହାଣ

ଛୋଟ ଆଙ୍ଗୁଳିର ଅଗ୍ରଭାଗ ବ୍ୟତୀତ କାନରେ କଟା କ୍ଷତ ଥିଲା, ଯାହା ଡାକ୍ତରଙ୍କ (ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.୪) ଦ୍ୱାରା ପ୍ରମାଣିତ ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ବିବୃତି ସହ ଅସଙ୍ଗତ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.୪ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ ଯେ, ଶବ ଖନନ କରି ଉତ୍ତୋଳନ କରିବା ସମୟରେ, ପୁନରୁଦ୍ଧାର ସ୍ଥାନଟି ଏକ ଖୋଲା ସ୍ଥାନ ଥିଲା ଏବଂ ସେତେବେଳେ କୌଣସି ବାହାର ଲୋକ ଉପସ୍ଥିତ ନଥିଲେ, ଯାହା ଉକ୍ତ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.5ଙ୍କ ବିବୃତିକୁ ପରସ୍ପର ବିରୋଧ କରୁଛି, ଯିଏ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ହଜାର ହଜାର ଲୋକଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ କହିଥିଲେ । ତେଣୁ, ମୃତଦେହ ଉଦ୍ଧାର ସମୟରେ ସାକ୍ଷୀ ଏବଂ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ବିବୃତି ଅଭିଯୋଜନ ମାମଲାରେ ସନ୍ଦେହ ସୃଷ୍ଟି କରେ । ସୁଶ୍ରୀ ମହାନ୍ତି ଏହା ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବାଡ଼ିର ଉଦ୍ଧାର, ଅର୍ଥାତ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପ୍ରରୋଚନାରେ ଅପରାଧର ଅସ୍ତ୍ର ଆବେଦନକାରୀ ଦୋଷକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ପ୍ରମାଣ କରେ ନାହିଁ, କାରଣ ଲାଠିଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ ଗ୍ରାମରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଘରେ ମିଳିଥାଏ ଏବଂ ମୃତକଙ୍କ ହତ୍ୟାରେ ଅପରାଧର ଅସ୍ତ୍ର ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିବା ଅନୁମାନ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ମୌଖିକ କିମ୍ବା ଡାକ୍ତରୀ ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ । ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ବିବୃତିରେ ଆକ୍ରମଣର ଚିହ୍ନ ଦର୍ଶାଇ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏପରି କୌଣସି ଆଘାତ ଦର୍ଶାଯାଇନାହିଁ । ସେ ***ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ବନାମ କେୱଲ କ୍ରିଷନ, AIR 2023 SC 3226,1992 OCR (SC) 539 ଏବଂ (2023) 89 OCR (SC) 276*** ରେ ବିବୃତ ହୋଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଏହି ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଆଇନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ତିଷ୍ଠି ରହିପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହା ରଦ୍ଦ ହେବା ଯୋଗ୍ୟ ।

11. ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ସୋନକ ମିଶ୍ର, ଏହାର ବିପରୀତରେ ଏହି ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟକୁ ସାକ୍ଷ୍ୟ ସହିତ ସମାନ ବୋଲି ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ମତରେ, ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ରୁ 5ମାନଙ୍କର ପରିସାକ୍ଷ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଅଣାଯାଇଥିବା ସୁସଂଗତ ପ୍ରମାଣ, ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.୪ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ଡାକ୍ତରୀ ସାକ୍ଷ୍ୟ ସହିତ ମିଳିତ ହୋଇ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପଡ଼ିଆରେ ପୋତାହୋଇଥିବା ଶବକୁ ସନ୍ଧାନ କରିବା ଦିଗରେ ଥିବା ସାକ୍ଷ୍ୟ ସହିତ ତାଙ୍କ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଜ୍ଞାନରେ, କେବଳ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦୋଷକୁ ସୂଚାଇଥାଏ ଏବଂ ଅପରାଧୀଙ୍କୁ ବଞ୍ଚାଇବା ଏବଂ ଛାଡ଼ ଦେବା ପାଇଁ ମୃତକଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଏବଂ ମୃତ ଶରୀରକୁ ପୋତିବାରେ ଅନ୍ୟ କାହାରି ହସ୍ତକ୍ଷେପ ସମ୍ପର୍କରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅନୁମାନ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀ ମିଶ୍ରଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ଆଇନ ଭଲ ଭାବେ ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇଛି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପଡ଼ିଆରେ ଶବକୁ ପୋତିଦେବା ବିଷୟରେ ବିଶେଷ ଜ୍ଞାନ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରମାଣ ନିଶ୍ଚିତ କରୁଛନ୍ତି । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଷୟରେ ବିଶେଷ ଜ୍ଞାନ ରହିବା ଏକମାତ୍ର ପରିସ୍ଥିତି ହୋଇପାରେ, ଯାହା ଆଧାରରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଅଭିଯୋଜନଙ୍କ ମାମଲା ସତ୍ୟ ଏବଂ ନିନ୍ଦାର ବାହାରେ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରିପାରିବେ ଯେ,

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ପହଞ୍ଚିଥିବା ଉପସଂହାର ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଅଟେ ।

12. ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥାପନାକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଏବଂ ଅଭିଯୋଗକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ଯାହା ସହିତ ଆବେଦନକାରୀ ବିଚାରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲେ, ସ୍ପଷ୍ଟତଃ ମୃତକଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର ପ୍ରକୃତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯାଞ୍ଚକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରୁଥିବା ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ଚାକ୍ଷୁଷ ସାକ୍ଷୀ ଏବଂ ଡାକ୍ତରୀ ପ୍ରମାଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଅଭିଯୋଜନଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ସମଗ୍ର ସାକ୍ଷ୍ୟ, ମୃତକଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର ପ୍ରକୃତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ତଥ୍ୟକୁ ପରିମାପ କରିଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 1,2,4,5 ଏବଂ 9 ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ପ୍ରରୋଚନାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କ୍ଷେତରୁ ଖୋଳିବା ପରେ ମୃତଦେହକୁ ଆଘାତ ସହିତ ବାହାର କରାଯାଇଥିଲା, ଡାକ୍ତର (ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.8) ମଧ୍ୟ ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ସମୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପାଇଥିଲେ :

__" ବାହ୍ୟ ଆଘାତଗୁଡ଼ିକ :-__

(A) ଉପର ବେକରେ, ବିଶେଷ କରି ଡାହାଣ ପାର୍ଶ୍ୱରେ, କାନ ପଛ ହାଡ଼ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 10 ସେ ମି x 4 ସେ ମି ଅଞ୍ଚଳରେ ଫୁଲା ଏବଂ କ୍ଷତ ହୋଇଥିବା ଦେଖାଯାଏ । ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ସମୟରେ, ଆମେ ନିମ୍ନମତେ ପାଇଲୁ :-

i) ବାହ୍ୟ ଆଘାତ ସଂଖ୍ୟା 1 ଅନ୍ୱେଷଣରେ ନରମ ତନ୍ତୁ ଏବଂ ମାଂସପେଶୀଗୁଡ଼ିକ C-5 ଏବଂ C-6 ମେରୁହାଡ଼ ଚାରିପାଖରେ 12 ସେ. ମି. x 5 ସେ. ମି. ଅଞ୍ଚଳରେ ସହଜରେ ଧୋଇବା ଯୋଗ୍ୟ ନଥିବା ଫିକା ଗାଢ଼ ନୀଳ-ରଙ୍ଗର ରକ୍ତର ଅନୁପ୍ରବେଶ ସହିତ ମିଶ୍ରିତ ହୋଇଥିବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା ।

(ii) ବିଶେଷ କରି ଡାହାଣ ପାରିଟୋ ଅକ୍ସିପିଟାଲ୍ ସ୍ଥାନରେ ମେନିଞ୍ଜିସ୍ ନୀଳ ଦେଖାଯାଉଥିଲା ଏବଂ କଟା ଭାଗରେ ଫିକା ଗାଢ଼-ନୀଳ ରଙ୍ଗର ରକ୍ତରଞ୍ଜିତ ମସ୍ତିଷ୍କ ପଦାର୍ଥ ବାହାରିଥିଲା ।

iii) ଗଳା ମାଂସପେଶୀ ଏବଂ ଶ୍ୱାସନଳୀର ରିଙ୍ଗ୍ସ ରକ୍ତ (ଫିକା ଗାଢ଼, ନୀଳ ରଙ୍ଗର ରକ୍ତ) ର ଅନୁପ୍ରବେଶ ସହିତ 8 ସେ. ମି. x 5 ସେ. ମି. ଅଞ୍ଚଳରେ ଏକ ଆଡ଼ାଆ ଢଙ୍ଗରେ ସମତଳ ଦେଖାଯାଏ, ଯେଉଁଥିରେ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଶ୍ୱାସନଳୀର ବୃତ୍ତାକାର ଅସ୍ଥିଭଙ୍ଗ ଏବଂ ଆଘାତ ଦେଖାଯାଏ ।

B) ଉପରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ସମସ୍ତ ଆଘାତଗୁଡ଼ିକ ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଏବଂ ନରହତ୍ୟା ପ୍ରକୃତିର ଥିଲା । ସମସ୍ତ ସମାନ ଅବଧିର ଥିଲା ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁ ପୂର୍ବରୁ ଆଘାତ କରାଯାଇଥିଲା ।

C) ସମସ୍ତ ଆଘାତଗୁଡ଼ିକ କଠିନ ଏବଂ ଦନ୍ଥରା ଏବଂ ବଳପୂର୍ବକ ପ୍ରଭାବ ଯୋଗୁଁ ହୋଇଥାଇପାରେ ।

D) ବାହ୍ୟ ଆଘାତ ସଂଖ୍ୟା-1 ସହିତ ଏହାର ଅନୁରୂପ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଆଘାତ ଏବଂ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଆଘାତ ସଂଖ୍ୟା-3 ଯଦି ମିଳିତ ଭାବରେ କିମ୍ବା ପୃଥକ ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ନିଆଯାଏ, ତେବେ ସାଧାରଣ ପ୍ରକୃତିର ମୃତ୍ୟୁ ଘଟାଇବା ପାଇଁ ମାରାତ୍ମକ ଅଟେ ।

E) କଠିନ ଏବଂ ଦନ୍ଥରା ବଳ ଦ୍ୱାରା ବେକରେ ଚାପ ପଡ଼ିବାରୁ ଶ୍ୱାସରୁଦ୍ଧ ହୋଇ ମୃତକଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା ।"

13. ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 8 (ଡାକ୍ତର) ଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ, ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ଏବଂ ମାଟିରୁ ବାହାର କରାଯାଇଥିବା ଶବଟିର ପ୍ରକୃତି ବିଷୟରେ ଏହାର ଆଧାର ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚଳିତ କରାଯାଇପାରିନଥିଲା । ଅଧିକନ୍ତୁ, ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.9.-ଆଇ.ଓ.ଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଅନୁଲଗ୍ନକ 2 ଅଧୀନରେ ଥିବା ଅପମୃତ୍ୟୁ ତଦନ୍ତ ବିବୃତିରେ ମୃତ୍ୟୁର ତୁରନ୍ତ କାରଣ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ, ତାଙ୍କ ବେକରେ ଆକ୍ରମଣ ହେବା ଏବଂ ମୃତକଙ୍କ ଗଳାରେ ପାଦ ରଖିବା ଦ୍ୱାରା ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଥିବା ଆଘାତ କେବଳ ଏହି ଉପସଂହାରକୁ ପହଞ୍ଚାଇଥାଏ ଯେ, ଏହା ମାନବ କାରକଙ୍କ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁ ନରହତ୍ୟା ପ୍ରକୃତିର ଅଟେ । ଯେହେତୁ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଯଥାର୍ଥ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି, ତେଣୁ ମୃତକଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁକୁ ନରହତ୍ୟା ବୋଲି ଦର୍ଶାଇ ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିବା ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ସହିତ ସହମତ ହେବାକୁ ଆମର କୌଣସି ଦ୍ୱିଧା ନାହିଁ ।

14. ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ହେଉଛି ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡର କର୍ତ୍ତା । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ଯେପରି ପୂର୍ବରୁ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି, ଅଭିଯୋଜନ ମାମଲା ପରିସ୍ଥିତିଗତ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଉପଯୁକ୍ତ ଯେ, ପରିସ୍ଥିତିଗତ ସାକ୍ଷ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ***ଶାରଦ ବିର୍ଧି ଚାନ୍ଦ ସାରଦା ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ*** [**AIR 1984 SC 1622**] ମାମଲାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ

କରାଯାଇଥିବା 5ଟି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନୀତି କଷଟି ପଥର ଉପରେ ଆଧାରିତ ସାକ୍ଷ୍ୟର ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ ।

ଏହି ପାଞ୍ଚଟି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନୀତି ଅଧୀନରେ ***ପଞ୍ଚଶୀଳ*** ଅଞ୍ଚଳ ଗଠନ କରେ -

1. ଯେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିଗୁଡ଼ିକରୁ ଦୋଷର ଉପସଂହାର/ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବାକୁ ହେବ, ତାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବା ଉଚିତ ।

2. ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୋଷୀ ହେବା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅନୁମାନ ଉପରେ ଏହିପରି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ତଥ୍ୟ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ;

3. ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ପ୍ରକୃତିର ହେବା ଉଚିତ୍;

4. ଏହି ତଥ୍ୟ ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ଥିବା ଏକ ପ୍ରାକ୍ ଅନୁମାନ ବ୍ୟତୀତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଅନୁମାନକୁ ବାଦ ଦେବା ଉଚିତ୍;

5. ସାକ୍ଷ୍ୟର ଶୃଙ୍ଖଳା ଏପରି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହା ଅଭିଯୁକ୍ତର ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତା ସହିତ ସୁସଂଗତ ଉପସଂହାର ପାଇଁ କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଆଧାର ଛାଡ଼ି ନଥାଏ ଏବଂ ଏହା ଦର୍ଶାଇବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ, ସମସ୍ତ ମାନବୀୟ ସମ୍ଭାବନାରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା କରାଯାଇଥିବ ।

15. ତେଣୁ, ଆମେ ଅନୁଭବ କରୁ ଯେ, ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ମାମଲାରେ ଉପୁଜିଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ, ଯାହାର ଆଧାରରେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଭିଯୋଜନ ମାମଲା ଅଭିଯୋଗକୁ ପ୍ରମାଣ ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ, ଯେପରି ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁଚ୍ଛେଦରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

16. ପ୍ରଥମ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ଅଣନ୍ୟାୟିକ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆକଳନ କରାଯାଇପାରିବ । ମାମଲାର ନଥିରୁ ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍. କାହାଣୀଟି ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇଙ୍କ ଉପରେ ଜାଦୁବିଦ୍ୟା କରିଥିବା ସନ୍ଦେହ କରି ମୃତକଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଥିଲେ, ଯିଏ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟଗତ ସମସ୍ୟାରେ ଗୁରୁତର ଭାବରେ ପୀଡ଼ିତ ଥିଲେ, ଏବଂ ମୃତକଙ୍କ ଜୀବନ ନେଇଗଲେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ତାଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇ ଯନ୍ତ୍ରଣାରୁ ସୁସ୍ଥ ହେବେ । ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍.ରେ ବର୍ଣ୍ଣନାର ଏହି ଅଂଶଟି ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.2ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କର ପ୍ରକୃତ ସାକ୍ଷ୍ୟ ବୟାନରେ ଯଥାର୍ଥ ଏବଂ ନିର୍ଭୁଲ ଶବ୍ଦ ଦ୍ୱାରା

HIGH COURT सत्यमेव जयते ORISSA

ବୟାନ ହୋଇନଥିବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା । ସେହି ସମାନ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.2ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ଯେପରି ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯେ, ଯାଦୁବିଦ୍ୟା ଅଭ୍ୟାସ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଶେଷ ହୋଇସାରିଛନ୍ତି । ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.2 ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ତାଙ୍କ ପଚରାପଚାରି ବେଳେ ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯେ, ମୃତକ ଯାଦୁବିଦ୍ୟା ଅଭ୍ୟାସ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ତାଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇ ସନାତନ ଅସୁସ୍ଥ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲେ । ଏଠାରେ, ଯଦିଓ ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍.ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ, ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.2ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଠିକତା ଏବଂ ଶବ୍ଦ ସହିତ ବୟାନ ଦିଆଯାଇନାହିଁ, ପ୍ରକୃତରେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ, ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.2 ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ ସମୟରେ ବିଶ୍ୱାସ କରିଥିଲେ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ, ତାଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇଙ୍କ ଉପରେ ଅଭ୍ୟାସ କରିଥିବା ଯାଦୁବିଦ୍ୟା କାରଣରୁ ମୃତକଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ବିଷୟରେ ସଙ୍କେତ ଦେଇଥିଲେ । ତେଣୁ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ କେବେ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.2ଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ କିଛି ପ୍ରକାଶ/ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି କି, ଯାହା ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ଏପରି ଯୁକ୍ତି ଆଇନର ଅନୁରୂପ ହୋଇନଥିବା କାରଣରୁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ କେବଳ ଏକ ଆଚରଣ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ । ସାମଗ୍ରିକ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିକୁଗୁଡ଼ିକ ଅଧ୍ୟୟନ, ବିଶେଷ କରି ଯେତେବେଳେ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବୟାନକୁ ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 2ଙ୍କୁ ପଚରାଉଚରା କରିଥିଲେ, ଯାହା ସେ ଆଇ.ଓ.ଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୁହାଯାଇନଥିବା ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି କରିଥିଲେ, ଆଇ.ଓ. ଏହା ବଦଳରେ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଯେ, ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 2 ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏହା କହି ନଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଭିନ୍ନ ଢଙ୍ଗରେ କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ମୃତକଙ୍କ ହତ୍ୟା କରିବା ପାଇଁ ଦାୟୀ ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ, ଯାହାକୁ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.2 କେବଳ ତାଙ୍କ ଇଙ୍ଗିତରୁ ବୁଝିଥିଲେ ।

17. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ବିବୃତିକୁ ଆପତ୍ତି କରିବାର ଅନ୍ୟ ଏକ ଦିଗ ହେଉଛି ଯେ, ଏପରି କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତି ନଥିରେ ଅଣାଯାଇନାହିଁ ଯେଉଁଥିରେ ଏହା ଜଣାପଡ଼ିବ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.2ଙ୍କ ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ ରଖି ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ମୃତକଙ୍କ ହତ୍ୟାର ସତ୍ୟ ତଥ୍ୟକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବେ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ଅବଶ୍ୟ, ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.2 ଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ ବୟାନକୁ ସନ୍ଦେହ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର ସମୟରେ ଏପରି କୌଣସି ତଥ୍ୟ ଅଣାଯାଇପାରି ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍.ରୁ ପ୍ରଦାନ ବିବରଣୀ ଏହି ତଥ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ମୃତକଙ୍କ ଜୀବନ ନେଇଯିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ତତ୍ ସହିତ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.2ର ମୂଳ ସାକ୍ଷ୍ୟ

ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯେ, ତାଙ୍କ ସାକ୍ଷାତରେ ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଯେ, ତାଙ୍କ ଭାଇ ସନାତନ ଅସୁସ୍ଥତାରୁ ସୁସ୍ଥ ହୋଇଯିବେ, କାରଣ ଯିଏ ଯାଦୁବିଦ୍ୟା ଅଭ୍ୟାସ କରିଥିଲେ ସେ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରିସାରିଛନ୍ତି, ଅତି ସନ୍ତୋଷ ଭାବରେ ଏହା କୁହାଯାଇ ପାରିବ ଯେ, ଏହା କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଜନ୍ମ   ଦେଇଛି । ଆହୁରି ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ଏହା କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ, ଯେଉଁ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି, ତାହା ହେଉଛି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.2ଙ୍କୁ ଆକ୍ଷରିକ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିବୃତି ଏହିକି ଯେ, ସନାତନ ଏଥର ଭଲ ହୋଇଯିବ, ଯିଏ ଗୁଣି କରିଥିଲା ତାକୁ ପକା ହୋଇଛି *(ଯାଦୁବିଦ୍ୟା ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପିଟିବା/ହତ୍ୟା କରାଯିବା ପରେ ସନାତନ ଶୀଘ୍ର ସୁସ୍ଥ ହୋଇଯିବେ)* । ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.2ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ବୟାନଟି ହେଉଛି, ଯେଉଁଥିରେ ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱାସକୁ ନେଇ ଉକ୍ତ ତଥ୍ୟକୁ ଅନ୍ୟ କାହା ଆଗରେ ପ୍ରକାଶ ନକରିବା ପାଇଁ କହିଥିଲେ, ତାହା ମଧ୍ୟ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାରଣ ଅଟେ । ସ୍ଥାନୀୟ ଭାଷାରେ, "ପକା ହୋଇଛି " ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ସର୍ବଦା "କାହାକୁ ଆକ୍ରମଣ କରିବା ।" ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ସେହି "ଗୁଣିଆ (ଯାଦୁବିଦ୍ୟା ଅଭ୍ୟାସକାରୀ)" କିଏ ବୋଲି ପଚରାଯିବାରୁ ଆବେଦନକାରୀ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯେ, ମୃତକ ତାଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇ ସନାତନଙ୍କ ଉପରେ ଯାଦୁବିଦ୍ୟା କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.2 ଏହି ବିବୃତିରୁ ଅନୁମାନ କରିଥିଲେ ଯେ, ଅଭିଯୁକ୍ତ ମୃତକଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଥିଲେ । ଅଭିଯୁକ୍ତ - ଆବେଦନକାରୀ କଦାପି ଆକ୍ଷରିକ ଭାବରେ ପ୍ରକାଶ କରିନଥିଲେ ଯେ, ସେ ହେଉଛନ୍ତି ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ମୃତକଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ଅଟନ୍ତି କିନ୍ତୁ କେବଳ ମୃତକଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ବିଷୟରେ ତାଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ବିଷୟରେ ସୂଚିତ କରିଥିଲେ ।

18. ଅଣ ନ୍ୟାୟିକ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର ହେଉଛି ସେହିଗୁଡ଼ିକ ଯାହା ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ପାଇଁ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଧିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିକଟରେ କରାଯାଏ । କୌଣସି ଅପରାଧର ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ଏହା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ପୋଲିସକୁ ଦିଆଯାଇପାରେ । ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଣ ନ୍ୟାୟିକ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି, ତାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷୀ ଭାବେ ବିବେଚିତ କରି ଏହା ପ୍ରମାଣିତ କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଅଣ ନ୍ୟାୟିକ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର ଆଧାରରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ଅସୁରକ୍ଷିତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇଥାଏ, କାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯେ, ନ୍ୟାୟିକ କିମ୍ବା ଅଣ ନ୍ୟାୟିକ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 20 (3) ସହିତ ସୁସଂଗତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ "କାହାକୁ ନିଜ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ", ଅର୍ଥାତ୍ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର ସ୍ୱୀକାରକାରୀଙ୍କ ଇଚ୍ଛାରେ ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ ଏହା ସତ୍ୟ ହେବା ଉଚିତ, କେବଳ

ତେବେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କୌଣସି ଅପରାଧିକ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଅଭିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ । କେବଳ ଅଣ ନ୍ୟାୟିକ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହା ଅନ୍ୟ ସହାୟକ ସାକ୍ଷ୍ୟର ସମର୍ଥନ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ।

19. ***ପାକାଲା ନାରାୟଣ ସ୍ୱାମୀ ବନାମ ରାଜା ସମ୍ରାଟ, (1939) 41 BOMLR 428*** *ରେ,* ନ୍ୟାୟାଳୟ ପରିଲକ୍ଷିତ କରିଛନ୍ତି ଯେ, *ଷ୍ଟିଫେନ୍ ଙ୍କ "ଡାଇଜେଷ୍ଟ ଅଫ୍ ଦି ଲ ଅଫ୍ ଏଭିଡେନ୍ସ" ର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 22 ରେ ସ୍ୱୀକାରର ସଂଜ୍ଞାରେ କିଛି ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ପରି ମନେହୁଏ, ଯାହା ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାରକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରେ ଯେ, କୌଣସି ସମୟରେ କୌଣସି ଅପରାଧରେ ଆରୋପିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା କିମ୍ବା ସୂଚନା ଦେଉଥିବା ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ଯେଉଁଥିରୁ ଏହି ଅନୁମାନ କରାଯାଏ ଯେ, ସେ ସେହି ଅପରାଧ କରିଛନ୍ତି । ଯଦି ଆଖପାଖର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଏ, ତେବେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ ଯେ, ବିଜ୍ଞ ଲେଖକ ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ବିଷୟରେ ବିଚାର କରିବା ପରେ ସାଧାରଣତଃ ଅପରାଧିକ ମାମଲାରେ ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ପାଇଁ ନିଜକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରୁଛନ୍ତି, ଏବଂ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତି ଯାହା ଦ୍ୱାରା ନିମ୍ନଲିଖିତ ତିନୋଟି ଅନୁଚ୍ଛେଦରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଏକ ସାଧାରଣ ଶବ୍ଦ ରହିବା ପାଇଁ ଏହିପରି ସମସ୍ତ ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ, ମତାଣ ଦ୍ୱାରା, ଶପଥ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା, ଗୋପନୀୟତାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଅଧୀନରେ କରାଯାଇଥିବା ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର ସୁରକ୍ଷିତ । ଏହି ସଂଜ୍ଞା ଭାରତୀୟ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1872 ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ: ଏବଂ ସେହି ଆଇନରେ ଏହା ଭାଷାର ସ୍ୱାଭାବିକ ବ୍ୟବହାର ସହିତ ସୁସଂଗତ ହେବ ନାହିଁ, ଯାହା ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାରକୁ ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ବିବୃତି ଭାବରେ ଅନ୍ୱୟ କରିବ ଯାହା "ସେ ଅପରାଧ କରିଥିବା ଅନୁମାନକୁ ସୂଚିତ କରେ" ।"*

20. ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ***ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 872/2015*** ରେ ***ଖୁର୍ସିଦ ଅହମ୍ମଦ ବନାମ ଜମ୍ମୁ ଓ କାଶ୍ମୀର ରାଜ୍ୟ*** ମାମଲାରେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ, *ଅଭିପ୍ରାୟ ହେଉଛି ଏକ ଆବେଗ ଯାହା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ବାଧ କରି ଥାଏ । ସମସ୍ତ ମାମଲାରେ ପ୍ରକୃତ ଅଭିପ୍ରାୟ ପ୍ରମାଣ କରିବା ଅଭିଯୋଜନ ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ କଷ୍ଟକର ହେବ । ଅଭିପ୍ରାୟ ହେଉଛି ଏକ ଦୁଇ ଧାର ବିଶିଷ୍ଟ ଅସ୍ତ୍ର, ଯେତେବେଳେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ବିଶ୍ୱସନୀୟ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ଥାଏ, ଅଭିପ୍ରାୟ ଏହାର ଗୁରୁତ୍ୱ ହରାଇଥାଏ । ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସାକ୍ଷ୍ୟ ତୁଳନାରେ ପରିସ୍ଥିତିଗତ ସାକ୍ଷ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଭିପ୍ରାୟ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ବହନ କରିଥାଏ । ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ସାକ୍ଷ୍ୟର ଏକ ମାମଲାରେ, ଏପରିକି କୌଣସି*

ଅଭିପ୍ରାୟକୁ କାରଣ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ନାହିଁ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଅଭିଯୋଜନର ବୟାନକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।"

21. ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.2 ର ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା, କେଉଁଠି ବି ଏହା ଦର୍ଶାଏ ନାହିଁ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ କେବେ ମୃତକଙ୍କ ହତ୍ୟା କରିଥିବା କଥା ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.2 ନିଜେ ଏହା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିବୃତିରୁ ଅନୁମାନ କରିଛନ୍ତି । ପରିଣାମତଃ, ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.2 କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିବୃତି ଏକ ଅଣ ନ୍ୟାୟିକ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଏହା ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ପାଇଁ ଆଇନର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ପୂରଣ କରେ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ସ୍ୱେଚ୍ଛାରେ ମୃତକଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ବିଷୟରେ ପ୍ରକାଶ କରୁଛନ୍ତି, ଏହା ଅନୁମାନ କରିବା ପାଇଁ ସାକ୍ଷ୍ୟରେ ପଢ଼ାଯାଇପାରିବ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ମୃତକଙ୍କ ବିରୋଧରେ ତାଙ୍କୁ ଜୀବନରୁ ଦୂରେଇ ଦେବା ପାଇଁ ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା । ତେଣୁ ଆମର ବିନମ୍ର ମତରେ, ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.2 ର ବୟାନକୁ ଏକ ଅଣନ୍ୟାୟିକ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିବାର କାରଣ, ଆଇନ ସହିତ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ନଥିବାରୁ, ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

22. ତୃତୀୟ ପରିସ୍ଥିତିଟି ହେଉଛି, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୃତଦେହକୁ ଲୁଚାଇଥିବାର ସ୍ଥାନକୁ ସୂଚାଉଥିବା ଏବଂ ଆଇ.ଓ. ଏବଂ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଲୁଚାଇଥିବାର ସ୍ଥାନକୁ ନେଇଯିବା ଏବଂ ମୃତଦେହ ଉଦ୍ଧାର କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଖୁଲାସା ବିବୃତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ସ୍ୱାଧୀନ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ସାକ୍ଷ୍ୟ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ମାମଲା ପାଇଁ ବିଶେଷ ସହାୟକ ନୁହେଁ । ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ 4 ଏବଂ 5 ଯଦିଓ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ସେମାନଙ୍କୁ ତଥା ପୋଲିସକୁ ଲୁଚାଇରଖିଥିବା ସ୍ଥାନକୁ ନେଇଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିବୃତି ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା, ସାକ୍ଷ୍ୟରେ ଏପରି କିଛି ନାହିଁ ଯେ, ଏହି କଥା ସେମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଆଇ.ଓ.ଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟରୁ ଏହା ମେଘାଛନ୍ନ ପରି ହୋଇଛି ଏବଂ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିବୃତି ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବାର ଦୁଇ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ସେ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଶବ ପୋତିବାର ସ୍ଥାନ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ।

23. ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 27 ଅନୁଯାୟୀ ଆଇନ ବର୍ତ୍ତମାନ ଭଲ ଭାବରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ***ଗୀଜାଗଣ୍ଡା ସୋମାୟା ବନାମ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ, (2007) 9 SCC 315:***

(2007) 3 SCC (Cri) 135 ରେ ନିମ୍ନମତେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିଛନ୍ତି (SCC ପୃଷ୍ଠା 324, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 22) — *"ଯେହେତୁ ଏହି ଧାରାକୁ ପୋଲିସ ଦ୍ୱାରା ବାରମ୍ବାର ଅପବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି, ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଏହାର ପ୍ରୟୋଗ ବିଷୟରେ ସତର୍କ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ। ପୋଲିସ ଦ୍ୱାରା ସାକ୍ଷ୍ୟର ବିଶ୍ୱସନୀୟତା ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଉଚିତ କାରଣ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅପବ୍ୟବହାର ପ୍ରତି ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ରହିଛି । ତେବେ ଏହାର ଅର୍ଥ ଏହା ନୁହେଁ ଯେ, ଉପରୋକ୍ତ ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ଦିଆଯାଇଥିବା କୌଣସି ବିବୃତିକୁ ସନ୍ଦେହର ସହ ଦେଖିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଏହାକୁ କେବଳ ଏହି ଆଧାରରେ ପରିତ୍ୟାଗ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ, ଏହା ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ଜଣେ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ସତର୍କ ରହିବାକୁ ହେବ ଯେ, ଅଭିଯୋଜନ ଦ୍ୱାରା ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 27 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବା ପାଇଁ ସତ୍ୟର ସନ୍ଧାନ ମାମଲା ଭାବରେ ପୁନରୁଦ୍ଧାରର ଏକ ସରଳ ମାମଲା ସହିତ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିବୃତି ପ୍ରସ୍ତୁତ ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇନାହିଁ।"*

24. ଅଧିକନ୍ତୁ, ***ସେଲଭି ବନାମ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ, (2010) 7 SCC 263*** ରେ, ଯେଉଁଥିରେ ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା :

> *"ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ସି ଆର୍ ପି ସିର ଧାରା 161 ର ଭାଷା ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିସାରିଛୁ, ଯାହା ଏକ ଅପରାଧିକ ମାମଲାର ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୁକ୍ତ ତଥା ସନ୍ଦିଗ୍ଧ ଏବଂ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେଇଥାଏ। ସି ଆର୍ ପି ସି ର ଧାରା 162,163 ଏବଂ 164 କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ମଧ୍ୟ ଉପଯୋଗୀ ହେବ ଯେଉଁଥିରେ ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ବିବୃତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସ୍ଥିର କରେ । ତଥାପି, ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 27 'ପରବର୍ତ୍ତୀ ତଥ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ନିଶ୍ଚିତକରଣର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ - ଅର୍ଥାତ୍ ହେପାଜତରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିବୃତିଗୁଡ଼ିକ ଏହି ପରିମାଣରେ ଗ୍ରହଣୀୟ ଯେ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ତଥ୍ୟର ସନ୍ଧାନ ଦ୍ୱାରା ସେଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇପାରିବ । ଏହା ପ୍ରକୃତରେ ସମ୍ଭବ ଯେ, ହେପାଜତ ବିବୃତିର ବିଷୟବସ୍ତୁ ସ୍ୱାଧୀନ ଉପାୟରେ ସେମାନଙ୍କର ସନ୍ଧାନ ପରିବର୍ତ୍ତେ ସିଧାସଳଖ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସନ୍ଧାନକୁ ନେଇପାରେ । ତେଣୁ ଏପରି ବିବୃତିକୁ ଏହିପରି ମଧ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣିତ କରାଯାଇପାରିବ ଯେ, ଏକ ସଫଳ ଅଭିଯୋଜନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ 'ସାକ୍ଷ୍ୟ ଶୃଙ୍ଖଳାର ଏକ ସଂଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରେ' ।"*

HIGH COURT
सत्यमेव जयते
ORISSA

25. ***ବୋଧ ରାଜ ଓରଫ୍ ବୋଧା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଜମ୍ମୁ ଓ କାଶ୍ମୀର ରାଜ୍ୟ*** ମାମଲାରେ ***ଭାରତର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ***, ତା 3 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 2002 ରିଖରେ, ନିମ୍ନମତେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ —

"ସେପରି ସୂଚନାର ଯେତିକି ଭାଗ" ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଯାହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଯେଉଁ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ସନ୍ଧାନ ହୋଇଥାଏ, ସେଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଜଡ଼ିତ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଏହି ଧାରାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚାପ ସେଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ କେନ୍ଦ୍ରୀଭୂତ ହୋଇଥାଏ । ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ, ଗ୍ରହଣୀୟ ସୂଚନାର ପରିମାଣ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ସନ୍ଧାନ ତଥ୍ୟର ସଠିକ୍ ପ୍ରକୃତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ଯାହା ସହିତ ଏହିପରି ସୂଚନା ଜଡ଼ିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଧାରାଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିବା ନିଷେଧାଦେଶ ସମ୍ଭବତଃ ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକାର ଭୟ ଦ୍ୱାରା ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ, ପୋଲିସ ପ୍ରଭାବରେ ଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଯଥା ଚାପ ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇପାରନ୍ତି । ଯଦି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ହଟାଇବା ପାଇଁ ଯାହା ଆବଶ୍ୟକ ତାହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନାର ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ, ତେବେ ଏହା ଅନୁମାନ କରିବା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ମନେହୁଏ ଯେ, ପୋଲିସର ପ୍ରରୋଚିତ କ୍ଷମତା ଘଟଣା ସହିତ ସମାନ ପ୍ରମାଣିତ ହେବ; ଏବଂ ଅଭ୍ୟାସରେ ନିଷେଧାଦେଶ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ହରାଇବ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଅର୍ଥାତ୍ ଧାରା 27ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ସାକ୍ଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଥିଲା, ଯାହା ଏହି ଧାରାର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ହେତୁ, ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଧାରାଗୁଡ଼ିକର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ, ସାକ୍ଷ୍ୟରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହା ପ୍ରତୀୟମାନ ହୁଏ ଯେ, ଧାରା 27 ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ହୋଇଛି ଯେ, କୌଣସି ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ତଥ୍ୟର ସନ୍ଧାନକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ କରୁଥିବା ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ, ପୋଲିସର ହେପାଜତରେ ଥିବା ଯେକୌଣସି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କଠାରୁ ସୂଚନା ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ପୋଲିସ୍ ହେପାଜତର ଆବଶ୍ୟକତା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅସଙ୍ଗତ ଫଳାଫଳର ଫଳପ୍ରସୂ ଅଟେ ଏବଂ ଯେଉଁ ମାମଲାରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯାହାଙ୍କୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ହେପାଜତକୁ ନିଆଯାଏ ଏବଂ ଅପରାଧ କରିବା ପରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ହୋଇଯାଏ, ଜଣେ ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଭେଟିଥାଏ କିମ୍ବା ସ୍ୱେଚ୍ଛାରେ ତାଙ୍କ ନିକଟକୁ କିମ୍ବା ଥାନାକୁ ଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଅପରାଧର ପରିସ୍ଥିତି ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥାଏ ଯାହା ତାଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ସୂଚନାର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ ମୃତ ଶରୀର, ଅସ୍ତ୍ର କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଭୌତିକ ତଥ୍ୟର ସନ୍ଧାନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ କରିଥାଏ, ସେହି ମାମଲାରେ ବହୁ ମୂଲ୍ୟବାନ

ପ୍ରମାଣକୁ ବାଦ ଦେଇପାରେ । ଏହି ସୂଚନା ଯାହା ଅନ୍ୟଥା ଗ୍ରହଣୀୟ ଅଟେ, ଯଦି ସୂଚନା ଜଣେ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ହେପାଜତରେ ନଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ଆସିଥାଏ କିମ୍ବା ଜଣେ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ହେପାଜତରେ ନଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ଆସିଥାଏ ତେବେ ଧାରା 27 ଅନୁଯାୟୀ ଗ୍ରହଣୀୟ ହୁଏ ନାହିଁ । ଧାରା 27 ଅନୁଯାୟୀ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ବିବୃତି ହେଉଛି ସେହି ସୂଚନା ଯାହା ସନ୍ଧାନ ଆଡ଼କୁ ନେଇଯାଏ । ତେଣୁ, ଯାହା ସୂଚନା ଭାବରେ ଗ୍ରହଣୀୟ ତାହା ହେଉଛି, ଯାହା ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ହେବ, ଏବଂ ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଉପରେ ଗଠିତ ମତ ନୁହେଁ । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ, ହେପାଜତରେ ଥିବା ସମୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ସଠିକ୍ ସୂଚନା, ଯାହା ସାମଗ୍ରୀ ପୁନରୁଦ୍ଧାରର କାରଣ ହୋଇଥିଲା ତାହା ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହା ତେଣୁ, ଉଭୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଅଭିଯୋଜନର ସୁବିଧା ପାଇଁ ଏହା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ, ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନା ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ପ୍ରମାଣିତ ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ ଯଦି ତାହା ନଥିଭୁକ୍ତ ହୋଇନଥାଏ, ତେବେ ଠିକ୍ ସୂଚନା ସାକ୍ଷ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 27 ରେ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ମୌଳିକ ଧାରଣା ହେଉଛି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଘଟଣା ଦ୍ୱାରା ନିଶ୍ଚିତକରଣର ମତବାଦ । ଏହି ମତବାଦ ଏହି ନୀତି ଉପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଯେ, ଯଦି କୌଣସି ତଥ୍ୟର ସନ୍ଧାନ ଜଣେ କଏଦୀଙ୍କ ଠାରୁ ହାସଲ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ସୂଚନାର ଅନୁସନ୍ଧାନ ଆଧାରରେ ହୋଇଥାଏ । ଏପରି ଏକ ଆବିଷ୍କାର ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରତ୍ୟାଭୂତି ଯେ, କଏଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସୂଚନା ସତ୍ୟ ଅଟେ । ସୂଚନାଟି ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ କିମ୍ବା ଅଣ-ଅପରାଧଜନକ ହୋଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ଯଦି ଏହା କୌଣସି ତଥ୍ୟର ସନ୍ଧାନରେ ପରିଣତ ହୁଏ, ତେବେ ଏହା ବିଶ୍ୱସନୀୟ ସୂଚନା ହୋଇଯାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହା ଭଲ ଭାବରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଛି ଯେ, ଏକ ବସ୍ତୁର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଏହି ଧାରାରେ ପରିକଳ୍ପିତ ତଥ୍ୟର ସନ୍ଧାନ ନୁହେଁ । ***ପାଲୁକୁରୀ କୋଟାୟା ବନାମ ସମ୍ରାଟ AIR (1947) PC 67*** ରେ ଗୁପ୍ତ ସୂଚନା ସମ୍ବନ୍ଧିତ ପରିଷଦର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଉଛି ଏହି ବ୍ୟାଖ୍ୟାକୁ ସମର୍ଥନ କରୁଥିବା ସର୍ବାଧିକ ଉଦ୍ଧୃତ ରାୟ ଯେ, ଏହି ଧାରାରେ ପରିକଳ୍ପିତ "ତଥ୍ୟ ସନ୍ଧାନ" ସେହି ସ୍ଥାନକୁ ଯେଉଁଠାରୁ ବସ୍ତୁ ଉତ୍ପତ୍ତି ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ବିଷୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଜ୍ଞାନକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ, କିନ୍ତୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନା ସେହି ପ୍ରଭାବ ସହିତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଡ଼ିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । [***ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଦାମ ଗୋପୀନାଥ ଶିରଦେ ଏବଂ***

ଅନ୍ୟମାନେ, (2000) Crl.L.J. 2301 ଦେଖନ୍ତୁ । କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ, ସାକ୍ଷ୍ୟରେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନା ସେହି ସୂଚନାର ସେହି ଅଂଶରେ ସୀମିତ ଅଟେ ଯାହା "ଏହା ଦ୍ୱାରା ସନ୍ଧାନ ତଥ୍ୟ ସହିତ ପୃଥକ ଭାବରେ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଅଟେ" । କିନ୍ତୁ ଗ୍ରହଣୀୟତା ପାଇବା ପାଇଁ ସୂଚନାକୁ ଏତେ ଖଣ୍ଡନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ଯେ, ଏହା ସମ୍ବେଦନହୀନ କିମ୍ବା ଅବୋଧଗମ୍ୟ ହୋଇଯିବ ନାହିଁ । ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ସୂଚନାର ପରିମାଣ ବୋଧଗମ୍ୟତା ସହିତ ସୁସଂଗତ ହେବା ଉଚିତ । କେବଳ ଏହି ବିବୃତି ଯେ, ଅଭିଯୁକ୍ତ ପୋଲିସ ଏବଂ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ସେହି ସ୍ଥାନକୁ ନେଇଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଠାରେ ସେ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକୁ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିଲେ, ତାହା ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନାକୁ ସୂଚିତ କରେ ନାହିଁ ।

26. ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ, ଆଇ.ଓ.ଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ ପରିବାର ଉପରେ ଜାଦୁବିଦ୍ୟା ଅଭ୍ୟାସ କରୁଥିବା ସନ୍ଦେହ କରି ମୃତକଙ୍କ ହତ୍ୟା କରିଥିବା ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ତା 02.09.2004 ରିଖର ସକାଳ ପ୍ରାୟ 9 ଟା ସମୟରେ ତାଙ୍କ ଘରର ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ମୃତକଙ୍କ ପଛ ବେକରେ ଏକ ଲାଠି ମାଧ୍ୟମରେ ଆକ୍ରମଣ ବିଷୟରେ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ମୃତକ ତଳେ ପଡ଼ି ଯାଇଥିଲେ, ସେ ତାଙ୍କ ଗଳା ଉପରେ ପାଦ ପକାଇ ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟାଇଥିଲେ (କାହାଣୀଟି ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ବିବୃତି ଅନୁଯାୟୀ ଅଟେ) । ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ, ଆବେଦନକାରୀ ମୃତଦେହକୁ ତାଙ୍କ ଘରେ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ରାତି ପ୍ରାୟ 8 ରୁ 9ଟା ସମୟରେ ମୃତଦେହକୁ ତାଙ୍କ ଭଣଜା ଗୋକୁଳ ପ୍ରଧାନ (ସନାତନ ପ୍ରଧାନ ପୁତ୍ର)ଙ୍କ ସହାୟତାରେ ତାଙ୍କ ଘର ନିକଟରେ ଥିବା ତାଙ୍କ ଚାଷ ଜମିକୁ ନେଇଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ମୃତଦେହକୁ ମୃତକଙ୍କ କୋଦାଳ ବ୍ୟବହାର କରି ମାଟି ଭିତରେ ପୋତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଏହା ପରେ ସମାଧି ସ୍ଥଳକୁ ଇଙ୍ଗିତ କରି ସୂଚାଇଥିଲେ । ଏହା ଆଇ.ଓ.ଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିବୃତି ଅନୁଯାୟୀ, ସେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ଏବଂ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ ଜାରି କରିଥିଲେ । ଏହି ବିବୃତି ଅନୁଯାୟୀ ସେ ମଧ୍ୟ ସମାଧି ସ୍ଥଳର ସୁରକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ଏହାର ଅର୍ଥ ଏହି ଖୁଲାସା କେବଳ ଆଇ.ଓ.ଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାହା ମଧ୍ୟ ପ୍ରକୃତ ପୁନରୁଦ୍ଧାରର ଦୁଇ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ସାକ୍ଷ୍ୟର ଅଂଶ ଯେ, ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ (ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.3, ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.4 ଏବଂ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.5) ଉପସ୍ଥିତିରେ ଏବଂ ଆହୁରି କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ଏବଂ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଘଟଣାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ପରେ ମୃତଦେହ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାକୁ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର

ଧାରା 27 ର ଆଦେଶର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଉଚିତ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ।

27. ***ଏଇ ଇନକ୍ୟୁମ୍ବିଟ୍ ପ୍ରୋବାସିୟୋ କୁଇ ଡିସିଟ୍, ନନ୍ କୁଇ ନେଗେଟ୍*** (ଯିଏ ଆରୋପ କରେ ପ୍ରମାଣ ଭାର ତା' ଉପରେ ନିହିତ ହୁଏ, ଅସ୍ୱୀକାର କରୁଥିବା ଲୋକ ଉପରେ ନୁହେଁ) ର ନୀତି ଏଠାରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବା ଉପଯୁକ୍ତ ଅଟେ । ଅଭିଯୋଜନ ପାଇଁ ଯାହା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା ତାହା ହେଉଛି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା କଥିତ ବିବୃତି ହେପାଜତରେ ଥିଲା, ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଥିଲା ଏବଂ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେହିପରି, ବିବୃତିର ସମସାମୟିକ ଭାବରେ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ହୋଇଛି । ଆଇ.ଓ.ଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟରୁ ଯାହା ଜଣାପଡ଼େ, ଯେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀ ନିଜର ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର କରି ବିବୃତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ସମାଧି ସ୍ଥଳକୁ ସୂଚାଇଥିଲେ, ସେତେବେଳେ କେହି ଉପସ୍ଥିତ ନଥିଲେ । ଆଇ.ଓ. ମଧ୍ୟ ସେତେବେଳେ ବିବୃତି ନଥିଭୁକ୍ତ କରିନଥିଲେ । ଆଇ.ଓ.ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଆବେଦନ କରାଯିବାର ଦୁଇ ଦିନ ପରେ, ମୃତ ଶରୀରକୁ ଲୁଚାଇ ରଖିବା ସ୍ଥାନକୁ ସୂଚିତ କରୁଥିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଖୁଲାସା ବିବୃତି ଆଧାରରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାହା ମଧ୍ୟ ମୃତ ଶରୀରକୁ ବାହାର କରାଯିବା ପରେ, ବିବୃତି ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 27 ର ଆଦେଶର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିପରୀତ ଅଟେ ।

28. ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଏହା ଭଲ ଭାବରେ ବୁଝାଯାଏ ଯେ, ମୃତ ଶରୀର ସନ୍ଧାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନୁପ୍ରମାଣ ସାକ୍ଷୀମାନେ ବୟାନ କରିନଥିଲେ ଯେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକରେ ସେମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ବିବୃତିକୁ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଏବଂ ବିବୃତିକୁ ହତ୍ୟାର କର୍ତ୍ତା ଭାବରେ ଉତ୍ତରଦାୟୀ କରିବା ପାଇଁ ମାମଲାର ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିସ୍ଥିତି ଅଟେ । ତେଣୁ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ସାକ୍ଷ୍ୟ, ସୁତରାଂ, ଯାହା କେବଳ ପୋଲିସ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ (ଆଇ.ଓ.) ମୁଖରୁ ଆସିଥାଏ, ତାହା ବିଶ୍ୱାସନୀୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ଅଳଙ୍କରଣ ଦ୍ୱାରା ପୀଡ଼ିତ ଏବଂ ପୁନରୁଦ୍ଧାରକୁ ବିଧିସମ୍ମତ ଏବଂ ଆଇନଗତ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣୀୟ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରିବା ଅସୁରକ୍ଷିତ ଅଟେ ।

29. ଏକ ଆବଶ୍ୟକ ଉପ ପରିଣାମ ଭାବେ, ଚତୁର୍ଥ ଏବଂ ପଞ୍ଚମ ପରିସ୍ଥିତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସ୍ଥିତି, ଯାହା ଅପରାଧର ଅସ୍ତ୍ର, ଅର୍ଥାତ୍, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହୃତ ଲାଠି ଏବଂ ମୃତକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା କୋଦାଳର ପୁନରୁଦ୍ଧାରକୁ ଦର୍ଶାଇଥାଏ, ଯଦିଓ ଏହା ପ୍ରତିପାଦନ କରିବ ଯେ,

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିବୃତି ଅନୁଯାୟୀ ଏହାର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ହୋଇଛି, କିନ୍ତୁ କେବଳ ଏହା ପରିସ୍ଥିତିର ଶୃଙ୍ଖଳା ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନୁହେଁ । ଏହି ଆଧାରରେ ଅଭିଯୋଜନର ସାକ୍ଷ୍ୟ ନଗଣ୍ୟ ଅଟେ । ଏହାର କାରଣ ହେଉଛି, ମିଳିଥିବା ଏବଂ ଜବତ ହୋଇଥିବା ଲାଠି ଅପରାଧର ଅସ୍ତ୍ର ବୋଲି କୌଣସି ସାକ୍ଷ୍ୟ ନାହିଁ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଯେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିବା ତାଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ ମୃତ ଶରୀରର ପୁନରୁଦ୍ଧାର, ଅଭିଯୋଜନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାପିତ ହୋଇନାହିଁ ଏବଂ ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ବିବୃତି ମଧ୍ୟ ଲାଠି ମାଧ୍ୟମରେ ମୃତକଙ୍କ ଶରୀର ଉପରେ ଆକ୍ରମଣର କୌଣସି ଚିହ୍ନ ପ୍ରକାଶ କରେ ନାହିଁ, ସେତେବେଳେ ଲାଠିର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ନିଜେ ପରିସ୍ଥିତିର ଶୃଙ୍ଖଳାକୁ ସଂଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ଅଭିଯୋଜନ ମାମଲାର ସନ୍ତୁଳନ ରଖିବା ପାଇଁ ଏକ ପରିସ୍ଥିତି ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ଏହା ମାମଲାର ସମଗ୍ର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଏହାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ହରାଇଥାଏ । ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ, ଅପରାଧରେ କୋଦାଳର ବ୍ୟବହାର ବିଷୟରେ କୌଣସି ସାକ୍ଷ୍ୟ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଏହା ମୃତକ ଦ୍ୱାରା ବହନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାକୁ ଏକ ପରିସ୍ଥିତି ଭାବରେ ଗଣନା କରିବା ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ ।

30. ବର୍ତ୍ତମାନ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆଚରଣକୁ ଆସିବା, ଏହା ***ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ବନାମ ସୁରେଶ*** **2000 (1) ACR 266 (SC)** ମାମଲାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିମ୍ନମତେ ଭଲ ଭାବରେ ରଖାଯାଇଛି :-

"ତିନୋଟି ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ସେହି ସ୍ଥାନକୁ ଦର୍ଶାଇଥାଏ ଯେଉଁଠାରେ ଏକ ମୃତଦେହ କିମ୍ବା ଏକ ଆପତ୍ତିଜନକ ସାମଗ୍ରୀକୁ, ନିଜେ ଲୁଚାଇଥିବା କଥା ନକହି, ଲୁଚାଇ ରଖାଯାଇଥିଲା । ଗୋଟିଏ ହେଉଛି ଯେ, ସେ ନିଜେ ଏହାକୁ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିବେ । ଦ୍ୱିତୀୟଟି ହେଉଛି, ସେ ଅନ୍ୟ କାହାକୁ ଏହାକୁ ଲୁଚାଉଥିବାର ଦେଖିଥିବେ । ଏବଂ ତୃତୀୟଟି ହେଉଛି ଯେ, ତାଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି କହିଥିବେ ଯେ, ଏହା ସେଠାରେ ଲୁଚାଇ ରଖାଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଯଦି ଅଭିଯୁକ୍ତ, ଫୌଜଦାରୀ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ କହିବାକୁ ମନା କରନ୍ତି ଯେ, ଲୁଚାଇବା ବିଷୟରେ ତାଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ଶେଷ ଦୁଇଟି ସମ୍ଭାବନା ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ କାରଣରୁ ଥିଲା, ତେବେ ଫୌଜଦାରୀ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନୁମାନ କରିପାରିବେ ଯେ, ଏହା ଅଭିଯୁକ୍ତ ନିଜେ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିଲେ । ଏହାର କାରଣ ହେଉଛି, ଅଭିଯୁକ୍ତ ହେଉଛନ୍ତି ଏକମାତ୍ର ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ଏପରି ଲୁଚାଇବା ବିଷୟରେ କିପରି ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ସେ ବିଷୟରେ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଦେଇପାରିବେ ଏବଂ ଯଦି ସେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ କହିବାରୁ ନିବୃତ୍ତ ରହିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ଯେ, ସେ ଏହା ବିଷୟରେ କିପରି ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ, ତେବେ

ଏହି ଅନୁମାନ ଫୌଜଦାରୀ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯିବାର ଏକ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଉପାୟ ଯେ, ଲୁଚାଇବା ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିଲା । ଏପରି ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 27 ରେ ସନ୍ନିବିଷ୍ଟ ନୀତି ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ ନୁହେଁ।''

31. ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ, ଲୁଚାଇଥିବା ସ୍ଥାନଟି ଲୁଚାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେହି ଜାଣି ନଥାନ୍ତେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇ ସନାତନଙ୍କ ଘର ବ୍ୟତୀତ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ କୌଣସି ପଡ଼ୋଶୀ ଘର ନାହିଁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ସତ୍ୟ ଯେ, ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ମୃତକଙ୍କ ଶବକୁ ପୋତା ଯାଇଥିଲା, ସେହି ସ୍ଥାନ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପାଇଁ ସୁଗମ୍ୟ ନଥିଲା ଏବଂ ପୋତା ଯାଇଥିବା ସ୍ଥଳ ଏପରି ନିର୍ଜନତାରେ ଥିଲା ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ କରାଯିବା ବ୍ୟତୀତ ଏହା ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତଥାପି, ଆଇନ ଭଲ ଭାବରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଛି ଯେ, ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 106 କେବଳ ଏଥିପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୁଏ ନାହିଁ କାରଣ ଅଭିଯୁକ୍ତ ତାଙ୍କ ଜ୍ଞାନ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ତଥ୍ୟ, ଯାହା ତାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତା ସହିତ ସୁସଙ୍ଗତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ସମର୍ଥନ କରିପାରିବ, ସେହି ବିଷୟରେ କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ଏହା ସେହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଯେଉଁଠାରେ ଘଟଣାର ଶୃଙ୍ଖଳା ଅଭିଯୋଜନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଫଳତାର ସହ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି, ଯେଉଁଥିରୁ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଅନୁମାନ କରାଯାଏ । ଆଲୋଚନା ହୋଇଥିବା ପରି, ବର୍ତ୍ତମାନର ଅଭିଯୋଜନ ଉପରେ ଏଠାରେ ଆମ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଅନୁରୂପତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତି ପ୍ରମାଣିତ କରିବାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଫଳ ହୋଇଛି ଯାହା ମୃତକଙ୍କ ହତ୍ୟାର ପ୍ରାଥମିକ ଭାର ନିର୍ବାହରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସମ୍ପୃକ୍ତି ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଯଦିଓ ଆବେଦନକାରୀ ମୃତ ଶରୀରର ପୋତା ଯାଇଥିବା ସ୍ଥଳ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତାଙ୍କ ଜ୍ଞାନ ବିଷୟରେ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିନଥିଲେ, କିନ୍ତୁ କେବଳ ସେହି କାରଣ ତାଙ୍କୁ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡର କର୍ତ୍ତା ଭାବରେ ସ୍ଥିର କରିବ ନାହିଁ । ଯେମିତିକି, ଯେଉଁ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିହବ ତାହା ହେଉଛି ଯେ, ଅଭିଯୋଜନ ମାମଲାର ଆଧାରକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରୁଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ତ୍ରୁଟିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଯାହା ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିସାରିଛୁ, ଏହା କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ, ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ ଏକମାତ୍ର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଅଭିମତ ଅଟେ । ଯେଉଁ ରାୟଗୁଡ଼ିକ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି (ପୂର୍ବୋକ୍ତ) ସେଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରି, ଏପରିକି ଅନ୍ୟ ଏକ ଅଭିମତ ସମ୍ଭବ ବୋଲି ବିବେଚନା କରି, ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧ ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ତାହା କୌଣସି ଆଧାର ନୁହେଁ ।

32.ତେଣୁ, ଆମର ବିନମ୍ର ବିଚାରରେ, ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମାମଲାରେ କୌଣସି ଉତ୍ପନ୍ନ ପ୍ରମାଣିତ ପରିସ୍ଥିତି ଯାହା ପରିସ୍ଥିତିର ଶୃଙ୍ଖଳା ସହିତ ସଂଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିନଥିଲା ଏହା ବିବେଚନା ପାଇଁ ଯେ, ସମସ୍ତ ମାନବୀୟ ସମ୍ଭାବନାରେ ହତ୍ୟା ଆବେଦନକାରୀ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବ ।

33. ଉପରୋକ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ଆମ ଦ୍ୱାରା ଉପରୋକ୍ତରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ମତାମତଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ, ଆମେ ଏହା ଦର୍ଶାଉଛୁ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ପବିତ୍ର ପ୍ରଧାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା କାରଣକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ସାକ୍ଷ୍ୟ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଆମେ ବିନମ୍ର ମତ ରଖିଛୁ ଯେ, ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଆଇନ ଆଗରେ ତିଷ୍ଠି ରହିପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହାକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯିବା ଯୋଗ୍ୟ । ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଏହାକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଛି । ଜେ ସି ଆର୍ ଏଲ୍ ଏ କୁ ମଞ୍ଜୁର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଆବେଦନକାରୀ ସମସ୍ତ ଅଭିଯୋଗରୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି । ଯେହେତୁ ଆବେଦନକାରୀ ଜାମିନରେ ଅଛନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ଜାମିନନାମାରୁ ମୁକ୍ତ କରାଯିବ ।

34. ଏହି ମାମଲାରୁ ବିଦାୟ ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ଆମେ ନଥିରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ସୁଶ୍ରୀ ପ୍ରଜ୍ଞା ପରମିତା ମହାନ୍ତି ଏବଂ ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ସୋନକ ମିଶ୍ରଙ୍କୁ ଏଠାରେ ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ସହାୟତା ପାଇଁ ଆମର ପ୍ରଶଂସା ବ୍ୟକ୍ତ କରୁଛୁ ।

(ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାଶ)
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଏସ୍.କେ.ସାହୁ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ମୁଁ ସହମତ ।

(ଏସ୍.କେ.ସାହୁ)
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ,କଟକ
ତା 8 ଜାନୁଆରୀ ,2024
ଏସ୍ କେ ପରିଡ଼ା,ଏ ଡ଼ି ଆର୍ ତଥା ଏ ପି ଏସ୍

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ। "

ଅନୁବାଦିକା
ସସ୍ମିତା ନାଏକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ

HIGH COURT
सत्यमेव जयते
ORISSA